

4

Vragenuur: Vragen Amhaouch

Vragen van het lid Amhaouch aan de minister van Economische Zaken, bij afwezigheid van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, over **het bericht "VS wil importheffing op vliegtuigen Bombardier verhogen naar 300%"**.

De voorzitter:

Ik heet de minister van Economische Zaken van harte welkom in vak-K.

De heer Amhaouch (CDA):

Voorzitter. Op 7 oktober lazen we op NU.nl dat het Amerikaanse ministerie van Handel importheffingen flink heeft verhoogd, namelijk naar 300% voor de Canadese vliegtuigfabrikant Bombardier. Bombardier is toevallig de oudleverancier van de Nederlandse dubbeldekkers, zeg ik voor de mensen die daar geïnteresseerd in zijn. Je zou zeggen: wat hebben wij daarmee te maken? Maar indirect is hier wel een Europees land mee geraakt, namelijk Noord-Ierland, dat onderdelen levert. Daar raakt het ongeveer 4.500 mensen. Het is dus al in Europa aangekomen. Dit Amerikaanse besluit laat zien dat protectionistisch beleid van de VS via andere landen Europa kan treffen. Het toont hoe kwetsbaar Europese werkgelegenheid kan zijn. De gevolgen van dit besluit zijn nu voor de Britten, aangezien er 4.500 banen op de tocht staan. Wellicht zijn de volgende keer de gevolgen voor Nederland of voor andere landen waar wij goed mee samenwerken of waar wij toeleverancier voor zijn. Daarom heb ik in eerste instantie een drietal vragen aan de minister.

Zijn er signalen voor meer van dit soort maatregelen uit de VS? Kan de minister aangeven of uitzoeken of de motivatie van de VS gebaseerd is op feiten? Belangrijk hierbij is of de staatssteun en de verdachtmakingen van de VS op reële gronden, onderzoek of een uitspraak van de rechter zijn gebaseerd. Het kan niet zo zijn dat, zoals wij dat in Nederland weleens zeggen, vanuit de heup wordt geschoten. Kan een maatregel als deze worden aangevochten bij een bepaald gerechtshof, wellicht de Wereldbank of ISDS?

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Kamp:

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. De heer Amhaouch brengt een terecht punt onder de aandacht van de Kamer. Het is nogal wat dat Amerika, dat zich in de wereld wat betreft handel toch altijd redelijk gedragen heeft, nu toch het beleid aan het veranderen is, op een manier die wel zorgelijk is. De heer Amhaouch zei terecht dat het in eerste instantie Canada aangaat, maar dat het via Noord-Ierland toch ook de Europese Unie bereikt. Hij vroeg zich af of er meer van dit soort signalen zijn. Die zijn er inderdaad. In het jaar 2016 heeft Amerika alleen al richting de EU-landen een stuk of drie van dit soort maatregelen genomen of

voorgenomen en dit jaar zijn het er al acht. Dat is dus inderdaad een toename.

De heer Amhaouch vroeg zich af of dit is gebaseerd op feiten. Dat is de vraag waar het om gaat. Je mag volgens het WTO-verdrag, het wereldhandelsverdrag, wel antidumpingmaatregelen en antisubsidiemaatregelen nemen, maar dat mag je alleen maar doen als je aangetoond hebt dat er sprake is van illegale subsidie en dumpingactiviteiten. Bovendien moet je dan aantonen dat de bedrijven in jouw land daar schade van ondervinden. Als je dat gedaan hebt, dan mag het. Heb je dat niet kunnen aantonen, dan mag het niet.

De heer Amhaouch vroeg of dit aangevochten kan worden door de landen die op deze manier "bedreigd" worden door Amerika. Dat kan. Je kunt een bezwaarprocedure starten bij de WTO, wat Canada ook overweegt. De heer Amhaouch sprak over twee maatregelen. Op 26 september hebben de Amerikanen die Bombardiervliegtuigen een antisubsidieheffing opgelegd en op 5 oktober hebben ze een antidumpingmaatregel opgelegd. Ze moeten vóór 19 december besluiten of ze dit doorzetten en daar echt een zaak van maken. Daarna kan Canada in bezwaar gaan bij de WTO. De Europese Commissie heeft al gezegd dat ze dit van nabij volgt en dat ze van plan is om samen met Canada op te trekken.

De heer Amhaouch (CDA):

Het is goed om te horen dat de minister hier kort op zit en dat hij de problematiek erkent. Ik denk dat het een goede ontwikkeling is dat de Europese Unie erop zit door ook naar de motivatie te kijken, want we hebben een probleem, of we nu linksom gaan of rechtsom. Of Amerika hanteert geen criteria; dan is het gebaseerd op drijfzand en hebben wij als Europa een probleem. Of Canada levert veel staatssteun; in dat geval hebben we in de toekomst een probleem met Canada, maar daar ga ik vooralsnog niet van uit.

Voorzitter. Ik heb een aanvullende vraag. Wat die criteria betreft zou het goed zijn als de Europese Unie kan toetsen of ook de VS concrete, strikte criteria hanteren over de verhogingen van die importheffingen. Maar ook heel belangrijk is de vraag of de VS bijvoorbeeld ook al hebben gedreigd met importheffingen voor Airbus — in Europa hebben we de vliegtuigbouwer Airbus, waarvan bijvoorbeeld ook een tiental Nederlandse bedrijven toeleverancier is — of dat die heffingen al zijn opgelegd.

Voorzitter. Tot zover mijn tweede termijn.

Minister Kamp:

Voorzitter. De heer Amhaouch vraagt naar criteria. De criteria die Amerika intern hanteert, zijn minder relevant. Het gaat erom dat in het wereldhandelsverdrag bepaald is dat je niet met dit soort maatregelen mag komen als je niet kunt aantonen dat er inderdaad sprake is van illegale subsidie en dumping. Bovendien moet je aantonen dat jouw bedrijven daarvan het slachtoffer zijn. Dat zal Amerika dus moeten aantonen. Op zichzelf vind ik het wel interessant wat Amerika intern doet voordat het zo'n zaak begint. Ik zal eens kijken of daar überhaupt wel criteria zijn. Op dit moment heb ik niet de indruk dat dit zo is. Er is een aantal zaken gestart. Er is weliswaar aangekondigd dat met die zaken wordt begonnen, maar ik heb nog niet gezien dat dit

hard gemaakt wordt. Mij lijkt dus dat ze in Amerika nog een beetje aan het zoeken zijn, maar ik heb daar minder belangstelling voor. Het gaat erom dat er een internationaal verdrag is gesloten dat ook is ondertekend door Amerika. Daar hebben ze zich aan te houden. Mochten ze dat niet doen, dan zijn er mogelijkheden om daar tegenin te gaan.

De heer Amhaouch vraagt naar Airbus. Ik heb op dit moment niet de informatie dat dit zou spelen. Mocht dat veranderen, dan zal ik de Kamer, en daarmee de heer Amhaouch, informeren.

De heer **Amhaouch** (CDA):

Nogmaals dank voor de beantwoording en voor het antwoord dat de Europese Unie en de minister er kort op zitten.

Mevrouw **Becker** (VVD):

De VVD maakt zich ook al wat langer zorgen over de protectionistische houding van Amerika, onder leiding van president Trump. Eerder hebben wij ook vragen gesteld aan minister Ploumen over het effect daarvan voor de Nederlandse staalindustrie. Trump heeft een onderzoek aangekondigd met de vraag of hij de staalindustrie als nationaal veiligheidsissue zou kunnen aanmerken en of hij daarmee hoge heffingen zou kunnen opleggen. Dat zou Tata Steel in Nederland kunnen raken. 10% van de productie van Tata Steel in IJmuiden gaat naar de VS. Ik ben benieuwd of de minister daar wat meer over kan zeggen. Is er inmiddels duidelijkheid over dat Amerikaanse onderzoek en de inzet van minister Ploumen richting de VS en de EU in dezen?

Minister **Kamp**:

Ik denk dat het terecht is dat mevrouw Becker hierover begint, want voor Tata is de Amerikaanse markt belangrijk. Een substantieel deel van de productie van Tata gaat naar Amerika toe. Het is dus goed om dat in de gaten te houden. Mevrouw Ploumen, die ik op dit moment vervang vanwege haar verblijf in het buitenland, heeft daar met de Amerikaanse staatssecretaris voor Handel, Wilbur Ross, over gesproken. Wij kunnen in ieder geval vaststellen dat dit nu, in oktober, nog niet tot iets heeft geleid, terwijl Amerika, Trump, in juli begon met het opperen hiervan als zijnde iets waar hij mee bezig was. Op dit moment is er dus nog niets concreets waar we ons tegen kunnen verzetten. We hebben het signaal heel goed begrepen. De eerste gesprekken zijn hierover geweest. We houden het in de gaten. Zoals ik zojuist tegen de heer Amhaouch zei, zijn Airbus en Tata relevante dingen. Ik zal dan ook niet aarzelen om de Kamer te informeren als er op dit punt belangrijke ontwikkelingen zijn.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van het mondelinge vragenuur.

De vergadering wordt van 14.50 uur tot 15.01 uur geschorst.